

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. august 2025
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Clara Worsaae Møller
Sagsnr.: 2025-07844
Dok.: 3770387

Besvarelse af spørgsmål nr. 13 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 13 (Alm. del), som Folketingets
Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 25. juni
2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 13 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen:

”Finder Justitsministeriet, at det vil være i strid med straffeloven, herunder § 122, hvis en privatperson, virksomhed, lobbyorganisation eller fremmed magt tilbyder et medlem af Folketinget penge eller anden form for modydelse med det formål at: (1) få vedkommende til at opgive sit mandat, (2) ændre politisk standpunkt, (3) stemme på en bestemt måde i folketingssalen, (4) støtte eller modsætte sig en konkret regering, eller (5) arbejde for en bestemt politisk beslutning eller lovgivning?”

Svar:

1. Det fremgår af straffelovens § 122, at den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget i tjenesten, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Bestemmelsen indeholder en række betingelser, som skal være opfyldt, for at et konkret forhold vil falde inden for bestemmelsens anvendelsesområde. Om et forhold er strafbart efter bestemmelsen vil bero på en vurdering af de konkrete omstændigheder i sagen, som i sidste ende henhører under domstolene. Justitsministeriet finder det derfor rigtigst ikke at forholde sig til de konkrete eksempler, som fremgår af spørgsmålet.

2. Straffelovens § 122 indeholder for det første en betingelse om, at forholdet skal være ”uberettiget”.

Betingelsen har til formål at begrænse gerningsindholdet i forskellige relationer og indlægge en nedre grænse for, hvad der kan anses som bestikkelse, jf. Thomas Elholm m.fl. i Kommenteret straffelov – Speciel del, 12. udgave (2022), side 121 f.

Som konkrete eksempler på ydelser, der falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde på baggrund af betingelsen, nævnes i forarbejderne ydelser af underordnet karakter givet i anledning af den ansattes generelle virke, og som ikke rummer risiko for indflydelse på tjenestens udførelse. Som eksempler nævnes mindre gaver i forbindelse med jubilæer, fratræden og lignende. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, side 265.

Spørgsmålet er bl.a. behandlet af Lars Bo Langsted i artiklen ”Den retlige regulering af korruption i Norden” trykt i Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, årg. 97 (2010), nr. 1, side 1-16. Her anføres det bl.a., at man ved udfyldningen af ordet ”uberettiget” i høj grad er henvist til en friere vurdering, hvori også indgår spørgsmålet om, hvorledes den almindelige norm i en given sammenhæng er.

3. Bestemmelsen indeholder desuden en betingelse om, at der er tale om bestikkelse af en person, som arbejder i dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv.

Spørgsmålet om betingelsen ”offentligt hverv” er behandlet i Straffelovskommissionens betænkning af 1923, spalte 247 f. Det anføres her om passiv bestikkelse, at området for de daværende bestemmelser om forbrydelser ”i embedsforhold” bør udvides til forbrydelser i ”offentlig tjeneste eller hverv”, hvorefter bestemmelserne ikke kun som hidtil vil finde anvendelse på embedsmænd, men også på medlemmer af Rigsdagen og af offentlige råd. Formålet med udvidelsen var at sikre de offentlige organers renhed og uangribelighed, dels at sikre borgerne mod misbrug fra de disse organer tillagte beføjelser.

Spørgsmålet om personkredsen er desuden behandlet i Stephan Hurwitz, Den danske kriminalret – Speciel del, 1970, side 74. Hurwitz anfører vedrørende passiv bestikkelse (den nugældende § 144), der også gælder for bl.a. personer i ”offentligt hverv”, at personkredsen muligvis kan undergives en begrænsning, hvor man ud fra et friere skøn undtager hverv, hvis offentlige beskaffenhed er uden real betydning for bedømmelsen af den deri begåede forseelse, i hvilken forbindelse Hurwitz henviser til, at formålet med udvidelsen til ”offentligt hverv” var at sikre de offentlige organers renhed og uangribelighed og at sikre borgerne mod misbrug fra de disse organer tillagte beføjelser. Hurwitz nævner også, at man ifølge Oluf H. Krabbe, Borgerlig Straffelov af 15. april 1930 med kommentarer, 4. udgave (1947), side 396, navnlig bør undtage løsere, underordnede beskæftigelsesforhold i det offentliges tjeneste. Hurwitz anfører dog, at hverken bestemmelsernes ordlyd eller deres forhistorie giver noget bestemt holdepunkt for en sådan, i sig lidet præcis, begrænsning. Endvidere anfører Hurwitz, at urimelige konsekvenser af den vide formulering snarere må afværges ved restriktiv praksis fra anklagemyndighedens side.

Det fremgår af Karnovs note til straffelovens § 122, at det er tvivlsomt, om politikere vil være omfattet af bestikkelseskredsen. Endvidere fremgår det, at politikere som udgangspunkt vil være omfattet af ”offentlige hverv” andre steder i straffeloven, men at der dog kan være grund til at begrænse ansvarsområdet for politikere i §§ 122 og 144 ud fra hensynet til formålet med bestemmelserne. Der henvises i den forbindelse til, at bestikkelsesreglerne skal sikre de offentlige organers renhed og uangribelighed og sikre borgerne mod misbrug af de disse organer tillagte beføjelser. Det anførte ses ikke at forholde sig til, at det eksplicit fremgår af Straffelovskommissionens betænkning af 1923, spalte 247 f., at betingelsen ”offentligt hverv” vedrørende passiv bestikkelse (den nugældende § 144), tilsigtede at omfatte medlemmer af Rigsdagen.

Det bemærkes i den forbindelse også, at det under beskrivelsen af gældende ret i lovforslaget til lov nr. 228 af 4. april 2000, der bl.a. nyaffattede straffelovens § 122, fremgår, at udtrykket ”offentligt hverv” omfatter både tilfælde, hvor hvervet beror på valg, og tilfælde, hvor hvervet beror på kontrakt eller pligtmæssig tjeneste. I den forbindelse fremgår det også, at bl.a. medlemmer af Folketinget derfor er omfattet af udtrykket. Der henvises til Folketingstidende 1999-00, tillæg A, side 244.

4. Det er desuden en betingelse i bestemmelsen, at der er tale om en ”gave eller anden fordel”. Dette udtryk omfatter både økonomiske og andre fordele, f.eks. tilsagn om personlige gentjenester, protektion og lignende for den ansatte eller andre, hvis fordel denne har interesse i, jf. Thomas Elholm m.fl. i Kommenteret straffelov – Speciel del, 12. udgave (2022), side 121.

5. Det er endvidere en betingelse i straffelovens § 122, at gaven eller fordelene tilbydes for at få den ansatte til at ”gøre eller undlade noget i tjenesten”.

Denne betingelse blev ændret ved den ovennævnte lovændring i 2000. Formålet med lovændringen var bl.a. at gennemføre en række konventioner m.v., der var udarbejdet i EU, OECD og Europarådet med henblik på bekæmpelse af bestikkelse. Efter den tidligere formulering var det en betingelse, at den ansatte skulle formås at handle pligtstridigt. Da Europarådets korruptionskonvention alene kræver, at der tilsigtes opnået en ”utilbørlig fordel”, blev det af hensyn til en dækkende opfyldelse af konventionen fundet rigtigst at opgive betingelsen om pligtstridig handlemåde. Gerningsindholdet kan næppe antages at være blevet udvidet i

videre omfang, idet opnåelsen af en utilbørlig fordel i Danmark typisk også vil indebære, at den ansatte handler pligtstridigt, jf. Thomas Elholm m.fl. i Kommenteret straffelov – Speciel del, 12. udgave (2022), side 121.

6. Det bemærkes endvidere afslutningsvis, at forhold udøvet af en fremmed magt efter omstændigheder endvidere vil kunne være omfattet af straffelovens § 108, hvorefter den, som foretager noget, hvorved fremmed efterretningstjeneste sættes i stand til eller hjælpes til umiddelbart eller middelbart at virke inden for den danske stats område, herunder samarbejde om at udøve påvirkningsvirksomhed med henblik på at påvirke beslutningstagning eller den almene meningsdannelse, straffes med fængsel indtil 6 år.